

Forfatter: Hauch, Carsten

Titel: Udrag fra En polsk Familie: 1-2. - 1926

Citation: Hauch, Carsten: "En polsk Familie: 1-2. - 1926", i Hauch, Carsten: *En polsk Familie: 1-2. - 1926*, udg. af POUL SCHJÆRFF, 1926-29, s. 200. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hauch01val-shoot-idm140529613325504/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: En polsk Familie: 1-2. - 1926

ser, og vinder derved en Udsigt til uberegnelig Fordeel i Fremtiden; saaledes kaster det sine forstandige Øine paa alle Verdenshjørner, og neppe var der, siden Romernes Tider, noget Land, der med saa faaste Kæmpeskridt gik frem mod et ophøiet Maal; hele Folkeslag udvandre paa dets Bud og følge dets mægtige Hære, store Colonier, blomstrende Stæder opstaae der, hvor før kun fandtes øde Ørkner, stedse komme flere Folkeslag fra Asiens Indre, der forene sig med os, og vordre deeltagte i vor Cultur, hvis Grændser bestandig udflyttes videre; ja naar Europpas Fyrster forsamlø sig, naar Keisere og Konger sætte hverandre Stævne, hvem troe I da er Forsamlingens Siæl, hvis Villie er det, som skeer? Nu, hvis I have Øine, kunne I see det af Følgerne.«

Adalbert blev meget alvorlig ved denne Tale; thi under den lærte han end bedre at indsøe, med hvilken frygtelig Kæmpe Polen snart skulde stride.

»Hvis da Sikkerhed er Statens høieste Maal, med hvem er det da rigtigt at forbinde sig?« spurgte igjen Litowski.

»Uagtet De ikke ynder Lignelser,« gienmælede Bonaventura, »saa maa jeg dog igjen tale lignelsesviis. Hvis Sikkerhed er Statens høieste Maal, da veed jeg ingen bedre Model for en Stat end — tilgiv dette Billede, som maaskee vil synes Dem uædelt — da veed jeg ingen bedre Model, siger jeg, end de omvankende Vildsvin i Americas Skove, thi disse vandre i store Flokke, og vide saa vel at forsvare sig, at hverken Jaguaren eller den vilde Løve, ja ikke engang den dristige Jæger vover at nærme sig til dem.«

»Paa slige Billeder har jeg Intet at svare,« sagde Starosten, i det han med Værdighed reiste sig og gik.

»I Sandhed,« anmærkede Emilie, »Starosten har

ikke ganske Uret; saa uædle Lignelser burde neppe høres i det dannede Selskab, og jeg begriber ikke, hvorledes en smagfuld Mand, som De, kan tillade sig at udmale sligt.«

»Jeg vilde ønske, at der i vor, ligesom i Pythagoras's Tid, gaves Skoler, hvori man øvedes i den vanskelige Kunst at tie.« svarede Bonaventura, »det vilde være godt for os alle.«

Kort efter blev Adalbert kaldt op til sin Fader, der først, uden at omtale det foregaaende Optrin, forlangte Oplysning om de af Adalbert førte Regnskaber. Adalbert meddeelte ham i faa Ord de Oplysninger, han forlangte. »Det er mig kiært,« sagde Starosten, »at du ikke blot har ført dine Regnskaber nøiagtigt, men især, at du saa bestemt har undersøret mig om, hvad jeg ønsker. Brug aldrig Omsvøb, hvor de ei behøves, min Søn! det er Sjælen i alle Forretninger.« Dermed ordnede han igien med stor Omhyggelighed Regnskaberne.

»Du har nu seet den Mand,« sagde derpaa Starosten, »for hvilken jeg alt engang advarede dig; dog jo mere jeg lærer dig selv at kiende, des mindre frygter jeg ham; thi den, der, som du, elsker det Sømmelige og Anstændige, vil neppe smittes af en saa raa Fanatiker. Talte han for Resten aldrig til dig i Krakau om politiske Gienstande?« — »Nei,« svarede Adalbert med nogen Forvirring. — »Det falder af sig selv,« blev Starosten ved, »at Ingen, der vil virke med Kraft, bør sætte sig i et fiendtligt Forhold til sit Lands Behersker, thi ellers forpester han den Luft, hvori han skulde drage sin Aande; men dette har hiin unge Mand aldrig begrebet; Forestillingen om den virkelige og indbildte Uret, vi have lidt, forfølger ham, som en Dæmon, hvor han gaaer, og frembringer en bestandig Febertilstand i hans Siæl.« — »Altsaa have vi dog lidt virkelig Uret?«